

سمای در *ابصار العین* و ابن عساکر در تاریخ خود و ابن منظور در تلخیص خود او را در جدول شهدا و اصحاب امام حسین (ع) ذکر کرده‌اند. وی توانست علی رغم دشواری‌های بسیار از شهر کوفه خارج شود. و بین راه در ناحیه بطن العقبه به ابی عبدالله الحسین (ع) ملحق گردد. وی از جمله کسانی بود که خبر کیفیت قیام حضرت مسلم (ع) و شکست نهضت را در کوفه به سمع امام (ع) رسانید. صاحب *حدائق الوردیه* فی ائمه الزیدیه و سایرین می‌نویسند وی از جمله شهدای صبح عاشورا است که در حمله اولی به شهادت رسید رضوان الله علیه. سپس امام (ع) بیکر مظهر او را از میدان جنگ خارج نمودند و در خیمه‌ای که به همین جهت نصب فرموده بودند نهادند و بعد توسط قبیله بنی اسد در مقبره دست جمعی شهدای کربلا پایین پای سید الشهداء (ع) به خاک سپرده شد (← آرامگاه شهدای کربلا). نام وی از جمله اسماء مشترک است که در دو زیارت رجبیه و زیارت ناحیه مقدسه ذکر شده است (السلام علی جندب بن حجیر...).

منابع: *ابصار العین*، ۱۰۴؛ *اعیان الشیعه*، ۶۱۱/۱، ۲۴۲/۴؛ *انصار الحسین*، ۶۴؛ *بحار الانوار*، ۸۲/۴۵؛ *رجال*، شیخ طوسی، ۷۲؛ *فهرستان السیاحه*، ۷۷/۱؛ *مختصر تاریخ دمشق*، ابن عساکر؛ *تلخیص ابن منظور*، ۱۲۱/۶؛ *معجم رجال الحدیث*، ۱۶۳/۴؛ *وسیله الدارین*، ۱۱۴.

شهیدی صالحی

جندب بن زهیر بن الحارث ازدی غامدی، از خواص اصحاب مولای متقیان حضرت علی بن ابیطالب (ع) بوده است. بعضی او را در شمار صحابه رسول خدا (ص) آورده‌اند، ولی جمعی دیگر او را از تابعین بزرگ و عتاد و زهاد آنان بر شمرده‌اند و هم بعضی او را به عنوان «جندب الخیر و قاتل الساحر» نام برده‌اند، لازم به تذکر است که در کتب علمای رجال - از شیعه و سنی - در تشخیص این دو عنوان و تطبیق آن بر فرد معین اختلاف نظر وجود دارد، به طوری که بعضی را عقیده بر آن است که این عناوین مربوط به یک نفر است که گاهی از او به عنوان جندب بن زهیر و گاهی جندب بن کعب و گاهی جندب بن عبدالله تعبیر می‌شده و نسبت دادن شخص به جد یا جد اعلی متعارف بوده است ولی از سوی دیگر انطباق بعضی از وقایع تاریخی بر یک فرد با وقایع دیگر ناهماهنگ می‌نماید و هم در بعضی موارد جندب بن زهیر و جندب بن کعب کنار هم ذکر شده‌اند که نشانه تعدد است و از مجموع اقوال چنین به نظر می‌رسد که جندب بن کعب قاتل ساحر بوده، جندب بن زهیر همچون عده‌ای دیگر از شیعیان در زمان عثمان از کوفه به شام تبعید و در عهد مولای متقیان علی (ع) به کوفه بازگشت و از ملازمان آن حضرت بود و در جنگهای جمل و صفین شرکت جست. در جنگ جمل دشمنان از جندب و مالک اشتر

الوجیز الوافی بوفیات العلماء ذوی التبریز در شرح حال علماء و حوادث مهم؛ و ریح الانهار فی تراجم شرح الازهار طبع گردیده؛ غایه القبض فی ذکر امان اهل الارض؛ نور الصباح علی کتاب الايضاح؛ مبرر الاحزان لاهل الايمان بذکر احوال اولیاء الرحمن؛ تحفه الاخوان بنظم تاریخ قیام قرناء القرآن؛ اتحاف الاخوان بذکر الدعاء من قراء القرآن.

منابع: الاعلام، ۱۶۳/۱؛ تاریخ البین، ۳۳ به بعد، مؤلفات الزیدیه،

شهیدی صالحی

۳۱ به بعد - Cindullah 30930

جندالله، کلمه جند به همین صورت مفرد ۷ بار، و به صورت جنود که جمع آن است ۲۲، و جمعاً ۲۹ بار در قرآن مجید به کار رفته است. از نظر لغوی به معنای اعوان و انصار و لشکر و همچنین جمعیتی است که برای دفاع از مرام یا شخص معینی گرد آمده‌اند. این کلمه در حدیث نبوی هم به کار رفته است از جمله: «الارواح جنود مجتده فما تعارف منها ائتلف...» (ارواح انسانها همچون لشکرهای آراسته است، و هر کدام که در ازل با هم آشنا بوده‌اند، در این جهان هم با همدیگر انس می‌گیرند...) (← التحقیق فی کلمات القرآن الکریم، حسین مصطفوی، ذیل «جند»). ترکیب اضافی «جندالله» به این صورت در قرآن مجید به کار نرفته است. ولی جند به خداوند نسبت داده شده است: «و ان جندنا لهم الغالبون» (صافات، ۱۷۳) (و بیگمان سپاه ماست که پیروزمند است) همچنین: «و لله جنود السموات و الارض» (فتح، ۷، ۴) (سپاهیان آسمانها و زمین از آن خداوند است). همچنین: «و ما يعلم جنود ربک الا هو» (مدرثر، ۳۱) (سپاهیان پروردگارت را کسی جز او نمی‌شناسد). همچنین به جنود ناپیدای الهی که به یاری مؤمنان آمده است اشاره شده است (سوره احزاب، ۹). کلمه جند به گفته آرتور جفری عربی اصیل نیست و در آن ریشه فعلی ندارد و تجند (مصدر باب تفاعل) و تجنید (مصدر باب تفعیل) را از روی اسم (جند) ساخته‌اند. این کلمه معرب است و اصل آن گند پهلوی است و از طریق زبان آرامی به عربی راه یافته است (واژه‌های دخیل در قرآن مجید، ۱۷۱-۱۷۲).

منابع: در متن مقاله آمده است. بهاءالدین خرمشاهی

جندب بن حجیر کندی خولانی کوفی، از شهدای عاشورای ۶۱ق از بزرگان شیعه در کوفه و از اصحاب ابی عبدالله الحسین (ع). ارباب سیر می‌نویسند او رسول الله (ص) را درک کرده و نیز با پیغمبر (ص) صحبتی داشته است. وی از دعوات به امامت حضرت علی بن ابی طالب (ع) بوده و در جنگ جمل شرکت داشت. در صفین امیر المؤمنین (ع) او را امیر و فرمانده قبیله کنده و ازد تعیین فرمودند. سید محسن امین عاملی در *اعیان الشیعه*